

İHLASIN İNSANLARI HELAKTEN KURTARMASI

Bismillahirrahmanirrahim.

el-Hamdü li'llahi rabbil alemin. E's-selatu ve's-selamu ala seyyidi'l-evveline ve'l-ahirin. Muhammedin ve alihi ve sahbihi ecmain. Ve men tebihu bi-ihsanin ila yev-mi'd-diyin.

Emma ba'd;

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizden razı olsun. Dualarımız müstecâb olsun. Rabbimiz dünyada ve âhirette cümlemizi aziz ve bahtiyar eylesin. Dünyada belalardan, musibetlerden uzak, huzurlu yaşamayı; âhirette de lütuna mazhar eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hadîs-i şerîflerinde buyurmuşlar ki:

النَّاسُ هَلِكِي إِلَّا الْعَالَمُونَ، وَالْعَالَمُونَ هَلِكِي إِلَّا
الْعَامِلُونَ، وَالْعَامِلُونَ هَلِكِي إِلَّا الْمَخْلُصُونَ،
وَالْمَخْلُصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ

E'n-nâsu helka ille'l-âlimûne. “İnsanlar mahvolacaklar, hepsi perişan olacaklar. Hepsi

helak olacaklar. Sonları çok fena olacak, âlimler müstesna.” Hadîs-i şerîf devam ediyor.

Ve'l-âlimune helka ille'l-âmilûne. “Âlimler de helak olacaklar helak oluculardır.”

İlle'l-âmilûne. “İlmini uygulayan ilmine göre yaşayanlar müstesna.” Allah'a, Allah'ın emrettiği şeylere itaat ederek bilgisini hayatına geçirenler, müslümanlığına göre yaşayanlar [hariç]. Ötekiler helak olacak bunlar kurtulacak.

Ve'l-âmilûne helka ille'l-muhlasûne. “Âlimler de helak olacak, ilmiyle amel edenler, icraatı yapanlar da helak olacaklar, ancak ihlaslı olanlar müstesna.”

Ve'l-muhlasûne ala hatarin azimin. “İhlaslılar da gene birçok tehlikelere mâruzlardır.” Tehlike üzerindedir, yine onların da müteyakkiz, dikkatli olması lazım.

Bu [hadîs-i şerîfin] başka rivayetleri çeşitli kitaplarda gözüme ilişti.

Öbür rivayetleri merak ediyorum. Tabii şu anda onları inceleyecek elimizde önemli hadis kaynakları yok.

“*Heleke'n-nasu ille'l-âlimûne...*” diye de rivayetleri var. Ama mâna aynı, yalnız ifadenin sözlerinde birazcık farklar var.

Burada mühim olan, dikkat etmemiz gereken Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in bu hadîs-i şerîfindeki sıralamadır. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in insanların çoğunun mânevî bakımından yanlış yolda olduğunu ve sonunda da büyük zararlara uğrayacaklarını helak olacaklarını bildir[mesidir].

a. Cennetlik Ve Cehennemlik İnsan Sayısı

Cennetliklerin sayısına bakılırsa; Hz. Adem atamızdan kıyamet koptuğu zamana kadar, dünyada yaşayan insanların sayısı bütün olarak alınırsa bunların içinde cennete girecek olanlar çok az sayıdadır.

Ne kadardır?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz herkesin gözünde tecessüm edecek bir şekilde anlatıyor, misal veriyor; “Siyah bir

sığır derisi üzerinde bir beyaz kıl kadar azdır.” Bir sığır kesilmiş, derisi, postu açılmış. Kocaman bir sığır, sayısız kıl var üzerinde.

Siyah hayvan, bir tanecik beyaz kıl olsa ne kadar olur, yüzde kaç olur, binde kaç olur, milyonda kaç olur?

Gözünüzün önünde tecessüm etsin.

İnsanların çoğu helâk olacaklar. *Helka*, *halık*’lar manasına, *halik* da; “helâk olanlar, helâk olucular” demektir. “Helâk olacaklar” mânasında, istikbal mânası ifade eder. Arapça kavâidi böyledir.

“İnsanlar helak olacaklar.” Mâna böyle olur.

Nerede?

Âhirette.

İnsanların kâfirlerinin, günahkârlarının asıl helâkı, asıl büyük helâk âhirettedir. Fakat Allah dünyada da tepeler. Zalimin cezası dünyada da cezasız kalmaz. Akıbeti yine fenadır. Ama dünyada izzet, itibar ve nâmı [ol- sa] nimet, saadet ve mutluluk içinde yaşasa bile bir şey ifade etmez. Çünkü dünya hayatı âhîret hayatının yanında hiçtir.

Nasıl hiçtir?

Dünya hayatı bir insanın ömrüne göre 100 sene, 80-85 senedir. Âhiret hayatı da sonsuzdur. Sonsuzun yanında 100 rakamı çok düşük bir rakamdır, değmez. Konuşmaya bile değmez. O kadar az bir şeydir.

b. Zalimlerin Sonu

Dünyada da ibret alabiliriz ki, görebiliriz ki: Mutlaka zalimler dünyada da ettiklerini görürler, ettiklerini bulurlar. Dünyada ibret alabiliriz, görebiliriz.

Elbette ev yıkanın hanesi viran olur.

Ettiğini bulur insanlar. O insanları uzaktan takip edenler; “Allah, Allah! Bak nasıl ettiğini buldu, nasıl belasını buldu. O falancaya şöyle yapmıştı da Allah da onu nasıl cezalandırdı.” derler. Bu böyle olur. Böyle gelmiş böyle gider.

“Çalma kapısını, çalarlar kapını.” demiş büyüklerimiz.

İnsan ne yaparsa ne ekerse onu biçer. Ne yaparsa onun karşılığını görür.

*Alma mazlumun ahını çıkar aheste ahes-
te.*

Zalim yine bir zulme giriftâr olur âhir

Elbette olur ev yıkanın hanesi viran.

Tecrübeye dayanarak, halk arasında, bu kanaat yayılmıştır. Biz de kendi hayatımızda görmüşüzdür. Dünyada da çeker, sonu fena olur. Âhirette de çeker. Ama âhirette ebediyyen çekecek. İnsanların çoğu maalesef böyledir. Hayret edilecek bir şey, büyük bir çoğunluk çürük, katil, zalim fâsık, fâcirdir. Bunların alim olanları müstesna, onlar kurtulacak. İnsanların alimleri kurtulacak.

c. Alim ne demek ?

Haramı helali bilen, Allah'ın haramlarından kaçınan, hayırları ibadetleri yapandır. Âlim deyince bizim aklımızda; “Vay be! Amma hafızası kuvvetli! Adama bak! Ne sorsan şıp diye cevap veriyor! Sanki ayaklı kütüphane.” [denilen insanlar belirir]. Bu âlim değildir. Fazla laf ebeliği, laf kalabalığı bilgi çokluğu da uygulama yoksa makbul değildir.

“Bu adam cahil... Baksana, kendisinin cehennemden bile korumuyor. Dosdoğru cehen-

nem ateşine doğru, uçuruma doğru gidiyor. Bu çok cahil.” denir. Bir insan, eğer kendisini âhirette azaptan kurtaracak [şeyleri] biliyor [ve öyle hareket ediyor]sa âlimdir. Allahu Teâlâ Hazretleri buyurmuş ki;

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ
الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَثْقَارًا

Bismillahirrahmanirrahim.

*Meselü'l-lezine hummile't-tevrate
sümme lem yahmiluhe kemeseli'l-hımaru
yahmelu esfaran.¹*

Tevrat, Allah'ın kelamı, eski mukaddes kitaplardan, ilahi kitaplardandır. Yahudi kavmine indirildi. Tevrat'ın ahkâmını uygulamayanlar, Allah'ın emirlerini tutmayanlar. Allah emretmiş, yapmıyor. Yasaklamış haramları, günahları; onları da işlemekten korkmuyor.

Böyle insanlar neymiş?

Üzerine kitaplar yükletilmiş [hayvan gibidir.]

¹ 62/Cuma, 5.

Köyde yaşayanlar bunu bilir, bir yerden bir yere bir şey taşırken hayvanın bir tarafına bir çuval, bir tarafına bir çuval [konulur], dengeli bir şekilde hayvanın üstünde taşıtırırız. Bizim köyde testi ile su, iki tarafına iplerle bağlayarak odun, çuval, küfe taşıtırırız. Semerin kaşları vardır. İpler şöyle dolandırılır ve kaşlarına takılır. Zar zor bunu yapardık. Öbür tarafı dengelemezsens bu tarafa yükü astığın zaman, tutmazlarsa, biraz da palanı gevşekse semer de dönüverir. Yükleme de zordur.

Üzerine kitap yüklenmiş, adam kitapları bir yerden bir yere taşıyacak. Kitapları bir bu tarafa yükletmiş, bir bu tarafa yükletmiş, götürüyor.

Merkebin üzerine taşısın diye kitapları yükletmişsin.

Merkebe faydası ne?

Ha odun, ha kitap!

Neden?

Merkep, kitapların muhteviyatından, muhtevasından içeriğinden habersiz, sadece onu yük olarak taşıyor.

Tevrat kendisine indirildiği halde Tevrat'ın ahkâmına uyumayanlar, işte böyle hayvanlar gibidir. Uzun kulaklılar gibidir, merkepler gibidir. Çünkü sadece taşıyorlar. Tevrat üzerlerine yüklenmiş ilahi bir sorumluluk olarak, ama uygulamamışlar.

Hakikaten de emir, insanoğlunun üzerine bir yükür. Allah bir şeyi emretmişse o yükü insan yüklenmezse emrin icabını yerine getirmezse insanı mahveder. Kendisine asi olan, cürüm işleyen, mücrim, günahkârlar için azaplar hazırlanmıştır. Cehennem denilen yerde insanlar helâk olacak. Bunları bilenler müstesna.

Bilen de izzet ve ikram olarak değil; haramlardan kaçınıyorsa, ibadetlerini yapıyorsa insan alimdir. Yoksa İslâm'a göre alim değildir, cahildir. Peygamber Efendimizin hadîs-i şerîflerinde de bu böyledir.

Bir adam çoban olabilir, ümmî olabilir, tahsilsiz olabilir. Ama bildiklerini uyguluyor, Allah'ın rızasına uygun yaşamaya çalışıyor, haramlardan kaçınıyorsa alimdir ve bu adam cennetlidir. Dağda hayvan güderdi mübarek,

beş vakit namazını kılardı fukaracık, öldü. Allah rahmet eylesin. Cennete gider.

Neden?

Kendi çapında kendi bilgisini uyguladı. Allah'ın rızasına uygun yaşadı. Allah da; “Bak bu benim kulum, itaatli.” diye onu cennete sokacak.

Peygamber Efendimiz yeminle söylüyor “Vallahi saf insan da cahil insan da cennete girecek. İmanı dolayısıyla vallahi girecek.” Yoksa gösterişle, mevkii ile, makamla, rütbe ile, omuz armaları, göğüs madalyaları ile değil.

Bir çoban cennete girecek mi?

Vallahi girecek.

“Saf bir adam! Bunu herkes aldatır. Önüne paraları koysan hangisi yüzlüktür, hangisi onluktur, onu da bilmez.” Mesela Veysel Karani çobanmış. Evliyâ'nın büyüklerinden diye söyleniyor. Bilenler kurtulur. İkinci cümledeki ikinci adımda bilenler de kurtulamayacak, helak olacak. Peygamber Efendimiz adım adım söylüyor ki millet her şeyi anlasın. Dinleyenler iyice kavrasın. Bilenler de helâk ola-

cak. Onların da hepsi yakayı kurtaramıyor. Büyük çoğunluk gitti. Öküzün derisi üzerindeki kara kıllar kadar [olan] çoğunluk, insanların büyük yüzdesi cehenneme gidecek.

Demek ki Allah'ın emirlerini, yasaklarını bilmek lazım. Bildiği ölçüde de bildiğini uygulayanlar kurtulacak. Uygulamayanlar helâk olacak. Bildiğini de uygulamak lazım. İlmiyle âmil olanlar da helâk olacaklar, onlardan da ihlâslı olanlar müstesna.

İhlas ne demek?

Niyeti salih, doğru olan demek.

İnsanlar bir şeyi yaparken bir niyetle yapıyorlar. Niyetler halis ise kurtulacaklar.

Halis niyet nedir?

مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

*Muhlisîne lehü'd-dîn.*²

İbadeti, itaati, yaşamındaki faaliyetleri Allah rızası için yapanlar hâlis niyetlidir, muhlistir. Menfaat için, dalavere için, gösteriş için yapanlar muhlis değildir. İhlaslı değildir. Niyetleri, içteki niyetleri kötüdür, karı-

² 40/Mü'min, 65.

şıktır. İhlasla olmayan, karışık olan ibadeti Allah kabul etmiyor.

Hadîs-i şerîfte bildiriliyor ki: “Bir insan bir ibadeti menfaat duygusuyla yaparsa; ‘Hem Allah sevsin sevap da kazanayım, hem de şu menfaatim de yerine gelsin.’ diye yaparsa; Allah'a şerik koşmuş olur.”

Çok basit bir misal, adam birisinin yanında çalışıyor. Patronu, işin sahibi dindar. İş de iyi. Ama adam namaz kılmayan insanı yanında barındırmıyor, atıyor işten. Bu adam da tam namazında niyazına düşkün bir insan değil. Bu işi bulmuş, iş iyi, parası iyi; başka işte olsaydı namaz falan kılmayacaktı. Ama patron namaz kılmayanı işten atıyor, diye namaz kılıyor.

Bu adam sevap alır mı?

Almaz.

Neden?

Patronun onu işinden atmamasını düşünüyor, gözünden düşmemeyi düşünüyor. İşini düşünüyor, menfaatini düşünüyor. Namazı onun için kılıyor.

O zaman ne olur?

Allahu Teâlâ Hazretleri demiş ki: “Ben ortakların ortağının en hayırlısıyım. Adam hem benim için namaz kıldı hem de patronu için namaz kıldı. Ben hepsini patrona veririm. Ben kabul etmem.”

Ene agnes şüreka. “Ortakların ortağının en hayırlısıyım.” İstemem öyle şey. Sırf *muhlisine lehü'd-din*. Her yaptığı fiili Allah rızası için yapmazsa, katık olursa işin içinde, o zaman olmaz.

Adam hacca gitmeyecek, ama çevresi dindar. “Ya! Zengin oldun. Sen niye hâlâ hacca gitmedin.” diyorlar. Adamın da hiç canı istemiyor; “Sıcak da... Ben bilmem, orada ne olacak benim hâlim. Tozlara bulanılacakmış, Arafat'a çıkılacakmış, çadırda kalınacakmış. Çok sıcak oluyor, güneş çarpıyormuş.” İstemiyor canı, ama önüne gelen;

“Sen Hacca niye gitmiyorsun?” diyor.

Onların dilinden kurtulayım, diye hacca gidiyor.

Veyahut bu ülkede hacılara rağbet fazla, hacı olmayanlara hiç rağbet yok. Dükkana müşteri gelmiyor. “Gideyim bir hacı lakabı

alayım. Levhaya ‘hacı falanca’ diye yazayım. Müşteriler o zaman gelsin.” Sen hacı diye yazdın; müşteri senin hacı olduğuna gelmiyor ki, kendi işi için geliyor. “Bu madem hacı, bu adam dürüst, beni kandırmaz.” diye geliyor. Halk dükkânına gelsin diye veya halkın dilinden kurtulmak için hacca gidiyor.

d. İhlaslı Olanları Bekleyen Tehlike

İhlaslı olacak. “*Ve’l-muhlesune ala hatari’l-azim.*” diye bitmesi beni korkutuyor. Hadîs-i şerîfte; “İhlaslılar da büyük tehlikelere maruz.” Onlar da tam esen ve salim değil. Her şey kusur içinde. Çünkü ameller yine bâtil olabilir. Namaz kılarsın namaz fasid olabilir. Oruç bozulabilir, ihlaslıların da tehlikeleri var. İhlastan sonra da tehlike var.

e. Geri Kalmış Ülke Tarifi

Geçen günkü konuşmalarda geri kalmış ülkeler tarifi benim çok hoşuma gitti. “Geri kalmış ülkeleri 3 yönden, 3 sıfata sahip...” diye tarif ediyorlarmış. Bir, yapacağı işlerin önceliklerini sıralayamıyor. İkincisi, başladığı işi bitiremiyor. Üçüncüsü, ortam güvenli bir ortam değil. Yarın ne olacağı bilinmiyor. Geri

kalmış ülkelerin tarifinde bu üç şey söyleniyor.

O ülke geri kalmış.

Neden?

Hangi iş önemli, hangi önemsiz bilmiyor. Önemsizi öne alıyor. Önemliyi ihmal ediyor. Tabii geri kalır. Ondan sonra başladığı işin de sonunu getirmiyor. Bırakıyor. Çekişme, çatışma... İşler yarım yarım kalıyor.

Bir de toplum huzurlu değil. Adamın birisi darbe yapar, iktidarı eline alır. “Kanun benim.” der. Güven ortamı olmayınca, istikrar olmayınca, yarın ne olacağı belli olmayınca kimse doğru düzgün bir yatırım yapmaz.

Biz bunu kendimize uygulamamız lazım. İnsan aslında her duyduğu şeyden ibret almalı. Evliyâullahtan birisine; “Murakabayı nereden öğrendin?” demişler. Yani; “Devamlı dikkatli olmayı nereden öğrendin? demişler.

“Kediden öğrendim.” demiş.

“Nasıl öğrendin?”

“Kedi fare deliğinin karşısında saatlerce bekliyor. Pür dikkat. İşte bu dikkatliliği ora-

dan öğrendim.” Fareyi yakalamak için, menfaat için saatlerce duruyor. Ne kadar dikkatli, bak bir şey için. “Benim de Allah’ın rızasını öyle gözetmem lazım.” gibi insan her şeyden ders alabilir.

İslâm’ın birçok ahkâmı var. Kalın koca koca kitaplar. Çeşit çeşit bölümler. Boğuluyor insan bu kadar geniş bilgilerin karşısında. İnsanlar, öncelikleri şaşırıyorlar. Teferruat ile detay ile oyalanıyor. Ama asıl meseleleri, büyük meseleleri kaçırıyor.

Allah kimin ibadetini kabul eder. İhlaslı- nın ibadetini kabul eder. İhlassızın ibadetini kabul etmez. Riyakârını kabul etmez. İhlâsı, tasavvuf kitaplarından, İmam-ı Gazâlî’nin kitabından, ahlâk kitaplarından, hocamızın kitaplarından, hadîs-i şerîflerin ilgili bölümünden okumak lazım. Mesela Riyazü’s Sâlihîn’in ihlas bölümünden veya Et-Tergip ve’t-Terhip ihlas ve riyâ bölümünden bunları öğrenmek lazım.

f. Cehennemın Tutuşturulduğu İlk Üç İnsan

Mesela; Peygamber Efendimiz riyâyı anlatırken 3 misal veriyor. Diyor ki:

“Cehennem ateşinin ilk tutuşturduğu 3 insan kimdir?”

Biz sobayı yakarken ne yaparız?

Kâğıdı koyarız, çıra koyarız, üstüne odunlar çatarız. Kibriti çakarız, önce kağıt yanar. Kağıt çirayı, o da odunları yakar. Ondan sonra kömür yanar. Soba gür gür gür yanmaya başlar. Güzel yanar.

Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfinde; “Cehennem’in ilk tutuşturulduğu 3 insan kimdir?” onu anlatıyor.

Et-Tergip ve’t-Terhip kitabının ihlas ve riyâ ile ilgili bölümünde kendisini mücahit sanan bir insan cehennem atılacak, cehennem onunla tutuşturulacak. Yani cehennem’in çırası [olacak].

Adam mahkeme-i kübrâya çıkartılır. “Gel bakalım.” denilir. Allahu Teâlâ Hazretleri kendisine sual buyurur.

“Ey kulum!

ماذا علمت فيما علمت

Bilginin, malumatının neticesi olarak neler işledin bakalım?

İslâm'ı öğrendin. Benim dinimi öğrendin.

Neler işledin bakalım?”

Peygamber Efendimiz: “Adam ki; ‘Efendim ben müslümanlarla kâfirler arasında harp çıkmıştı. İşte o harbe mücahit olarak katıldım. Savaştım, savaşta da şehit oldum. Şehit olarak geldim.’ der.” Çünkü savaşta öldürülmüş adam. Hayatı da sona ermiş. Allahu Teâlâ Hazretleri ona diyecek ki;

“Yalan! Yalan söyledin! Senin bu sözün doğru değil!

Sen ne kahraman adam desinler, diye çarpıştın. Kavminin arasında kahraman biliniyordun, kabadayı biliniyordun. Savaştan kaçsan ‘korkak’ diyeceklerdi. Topluluğun baskısıyla savaşa gittin, öldürüldün. Sen Allah rızası için çarpışmadın. Ne kahraman adam desinler diye, kahramanlık namına kahramanlık uğruna çarpıştın.”

Menfaat savaşlarda olmuştur. Her iki taraftan kabadayılar öne çıkmıştır, çarpışmışlardır. Mesela; Çanakkale'nin meşhur Truva atı ve onun bir kahramanı var. Orayı kuşatan ordunun da bir kahramanı var. İkisi ilk önce

karşı karşıya çıkıyorlar, çarpışıyorlar. Çünkü bu tarafın en kabadayı adamı öne çıkmak zorunda. Âdet böyle oluşmuş. İkisi çarpışıyorlar. Birisinin adı Hector, birinin adı bilmem ne... Bunlar Yunan mitolojisinde veya tarihi efsaneler [de var.] Çarpışıyorlar. Bakıyor ki karşı taraf yaman. Kaçıyor ötekisi, kovalıyor. Nihayet onu öldürüyor.

Yani her kavimden böyle çarpışanlar çıkmıştır.

Niye bunlar böyle tatlı canlarını ortaya koyuyorlar?

Toplumun örfü, âdeti, savaşın kuralları sonuçta. Birisi kahraman çıkıyor, ötekisi daha baskın, onu öldürüyor. “Sen ne kahramansın...” desinler diye.

“Sen bunu; ‘Kabilenin kabadayısı...’ deneysin diye yaptın. Ve bu da sana denildi. Yalan söyledin!”

Allah; “Yalan söyledin!” deyince bütün mahşer halkı ve melekler de “Yalan söyledin!” diye tekrar ederlermiş. “Kezepte” diye bir uğultu tarzında hepsi söylüyorlar. Allah

“Yalan söyledin! Atın bunu cehenneme.” buyuruncak.

İkincisi:

“Ey kulum sen benden gelen bilgilere göre ne yaptın?

Bilginin icabı olarak ne yaptın?”

O da: “Ya Rabbi! Senin yolunda paramı fakirlere, yoksullara, hayıra, hasenâta harcadım.” diyecekmiş.

Allah ona: “Sen ne cömert adam desinler diye bunu yaptın. Benim rızam için yapmadın. Adın cömerte çıktı. Örf ve âdet olarak çevrenin baskısıyla sen bu işi yaptın. Bu mevkiide, makamda olan adamın şanı budur, diye yaptın. İşte halk da sana; ‘cömert’ dedi. Atın bunu cehenneme.” diyecekmiş.

Üçüncü bir adam gelecek.

“Ey kulum sen ne yaptın bakalım, hayatı nasıl geçirdin?”

“Yâ Rabbi! Ben senin rızan için ilim öğrendim. İlmimi de talebelere öğrettim.”

“Yalan söylüyorsun! Yalan söyledin! Sen övünmek için, ‘ne kadar büyük alim’ desinler

diye ilim öğrendin. Bütün bunları ondan yaptın. Ve o umduğuna da dünyada nâil oldun. Sana ‘büyük alim’ dediler. Ama bu işi benim rızam için yapmadın. Atın bunu cehenneme.” diyecek.

Biz bir aralar İlâhiyat Fakültesi’ne mülakatla öğrenci alırdık. Merkezi sistemde bilgisi çok olanı almak yoktu. Heyetler halinde sorgulardık, sorardık. Gözümüz tutarsa ilahiyata alır, tutmazsa almazdık. Konuşmaya göre... Ona mülakat diyorduk.

Bir tanesini hiç unutmuyorum. Karadeniz tarafından, Ordu’dan uzun boylu birisiydi. “Bizim Karadeniz’de sofı hocalar çoktur. Ben de onlarla mücadele etmek için fakülteye geldim, ilim öğreneceğim hocalarla tartışacağım.” dedi. Adamın başından niyeti sakat. Hocalara düşmanlıktan ilâhiyata gelmiş. Halbuki bizim memleketin en ihlaslı hocaları belki Karadeniz’den çıkar. Onun beğenmediği hocalardır.

Muhterem kardeşlerim!

Bizim de sonuç itibariyle, dinimizin öncelikli meselelerini bilmemiz gerekiyor. Bilgisini uygulamakta namaz yok, niyaz yok. “Müs-

lümanım elhamdülillah.” “Benim kalbim temiz.”

Senin kalbinin temizliğinin ispatı ne?

Sen her türlü günah işliyorsun, her türlü ibadetten de kaçırıyorsun. Mü'min olacak, dinini öğrenecek, bildiğini uygulayacak. Yaptığını, hâlis bir niyetle sırf Allah rızası için yapacak. İhlâsla devam edecek. Bir de yaptığı ibadetin, işin şartlarına riayet edecek. Usta olmazsa insan iyi niyetli de olsa tezgahta parçayı bozabilir. Pahalı bir parçayı usta olmasa berbat eder. İnce iş onlar. İbadetlerin inceliklerine de devam etmesi lazım.

Dinimizde daha başka öncelikler de vardır. Mesela; sünnet-i seniyyeye uyulmazsa, bidatli ibadetleri Allah kabul etmez. Sünnete uygun yaşayacak, sünnete uygun iş yapacak. Allah'ın kendisini gördüğünü bilerek ibadet edecek.

“İmanın en sağlamı, en faziletlisi, en kuvvetlisi nerede olursan ol Allah'ın seni gördüğünü bilmendir.” diyor. Allahu Teâlâ Hazretleri geri kalmışlıktan bizi kurtarsın. Öncelikleri iyi öğrenelim, ibadetlerimizi de tam yapalım, yarım bırakmayalım. Eksik bırakma-

yalım, yarın ne yapacağı belli olmayan bir müslüman olmayalım. İstikrarlı, devamlı.

g. Nefs-i Mutmainne Makamına Erişmek

Değerli arkadaşlar!

İstikrarlı bir müslüman olalım. İstikrarlı bir müslüman, nefs-i mutmainne makamına ermiş müslümandır.

Mutmainne makamı nedir? İtminan nedir?

Sakin, huzurlu, istikrarlı [yaşayış] demektir. Nefsi o hale gelecek. Dün sakallı, namazlı idi. Bugün bakıyorsun sakalı kesmiş, camiden alakayı koparmış.

Ne oldu?

Öyle rüzgâr esti, böyle oldu. Bir yanıyor, bir sönüyor, bir dönüyor. Bir daha dönüyor, bir daha dönüyor.

Makâm-ı mutmainneye, mutmainne makamına ulaşmak ve istikrarlı olmak lazım. Böyle dümdüz, batıp çıkmadan, sağa sola kıvırtmadan, dümdüz gidecek hale gelmek lazım. Belirli zamanlarda belirli ibadetleri yapa yapa istikrarlı bir müslüman olunur. Böyle batıp çıkmadan, sağa sola kıvırtmadan

dümdüz yürüyecek hale gelmek lazım. Belirli zamanlarda belirli ibadetleri yapa yapa istikrarlı, vasfı tam bir müslüman olmalıyız. Vasfı tam büyüklerimizi, tasavvuf terbiyesini iyi almış olan insanları incelediğimiz zaman o istikrarlığı görüyoruz. Büyükler istikrarı bulmuş, makâm-ı mutmainneye erişmiş. Dümdüz gidiyor. İstikrarlı, karakteri sağlamlaşmış, huyları sabitleşmiş. Allahu Teâlâ hazretleri dinimizin önceliklerini öğrenip ona göre yaşayan ve mutmainne bir nefse sahip olan bir müslüman olarak yaşamayı cümlemize nasip eylesin.

Bi-hürmeti esmâihî'l-hüsnâ ve bi-hürmeti habibihi'l-mücteba ve bi-hürmeti esrarı sureti'l-fatıha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

